

PYHÄ EKUMEEININEN
VATIKAANIN II
KIRKOLLISKOKOUS

Toinen osa

JULISTUKSET JA DEKREETIT

Alunperin nämä asiakirjat ovat ilmestyneet
Acta Apostolicae Sedis -sarjassa:

Gravissimum educationis: Vol. LVIII, 1966, n:o 10

Nostra aetate: Vol. LVIII, 1966, n:o 10

Dignitatis humanae: Vol. LVIII, 1966, n:o 14

Ad gentes: Vol. LVIII, 1966, n:o 14

Presbyterorum ordinis: Vol. LVIII, 1966, n:o 14

Apostolicam actuositatem: Vol. LVIII, 1966, n:o 12

Optatam totius: Vol. LVIII, 1966, n:o 10

Perfectae caritatis: Vol. LVIII, 1966, n:o 10

Christus Dominus: Vol. LVIII, 1966, n:o 10

Unitatis redintegratio: Vol. LVII, 1965, n:o 1

Orientalium ecclesiarum: Vol. LVII, 1965, n:o 1

Inter mirifica: Vol. LVI, 1964, n:o 3

*Rakenneluettelossa mainitut otsikot ovat asiakirjaa valmistelleen
komission laatimat, mutta eivät kuulu lopulliseen tekstiin. Ne on otettu
mukaan asiakirjan ymmärtämisen helpottamiseksi.*

Pyhä ekumeeninen

Vatikaanin II kirkolliskokous

Toinen osa: **Julistukset ja dekreetit**

Suomenkielinen laitos:

Copyright © 2013 Katolinen tiedotuskeskus, Pyhän Henrikin aukio

1 B, 00140 Helsinki. Sähköposti: info@katolinen.fi. Kannen kuva:

SIR.

Tämä teos sisältää tarkistetut laitokset aiemmin yksittäin
julkaistuista asiakirjoista sekä kolme ennen julkaisematonta
suomennosta. Ensimmäinen painos.

Otavan Kirjapaino Oy, Keuruu 2013.

ISBN-13: 978-952-9627-84-4.

**Piispa Paavali
Jumalan palvelijain palvelija
yhdessä pyhän kirkolliskokouksen isien kanssa
asian ainaiseksi muistamiseksi**

Julistus

NOSTRA AETATE

Kirkon suhteesta ei-kristillisiin uskontoihin

JULISTUKSEN RAKENNE

1. Johdanto
2. Eri ei-kristilliset uskonnot
3. Islam
4. Juutalaisten uskonto
5. Yleinen veljeys

1. Meidän aikanamme, jolloin ihmissuku päivä päivältä liittyy yhä enemmän yhteen ja eri kansojen väliset suhteet jatkuvasti laajenevat, Kirkko tarkastelee entistä huolellisemmin suhdettaan ei-kristillisiin uskontoihin. Noudattaen tehtäväänsä edistää ihmisten ja myös kansojen keskinäistä ykseyttä ja rakkautta se tarkastelee erityisesti kaikkea sitä, mikä on ihmisille yhteistä ja johtaa heitä keskinäiseen yhteenkuuluvuuteen.

Sillä kaikki kansat ovat yksi ja ainoa yhteisö, niillä on yksi ainoa alkujuuri, koska Jumala asutti koko ihmissuvulla kaiken maanpiirin,[1] ja niillä on myös yksi viimeinen päämäärä, Jumala. Hänen kaitsemuksensa, hänen hyvytensä osoitukset ja hänen pelastussuunnitelmansa ulottuvat kaikkiin ihmisiin,[2] siihen päivään asti, jolloin valitut kootaan yhteen Pyhässä kaupungissa, jota Herran kunnia valaisee ja jossa kaikki kansat vaeltavat hänen valossaan. [3]

Ihmiset odottavat eri uskonnoilta vastausta ihmiselämän ratkaisemattomiin arvoituksiin, jotka nyt niin kuin entisinäkin aikoina askarruttavat suuresti ihmissydämiä: Mitä ihminen on? Mikä on meidän elämämme tarkoitus ja päämäärä? Mitä on hyvä, mitä on synty? Mistä tulee kärsimys ja mikä tarkoitus sillä on? Mikä on tie oikeaan onneen? Mitä on kuolema, mitä kuolemanjälkeinen tuomio ja palkka? Ja viimeksi: Mikä on se olemassaolomme perimmäinen ja sanoin kuvaamaton salaisuus, josta olemme saaneet alkumme ja jota kohti olemme menossa?

2. Vanhimmista ajoista lähtien aina meidän päiviimme on eri kansojen keskuudessa ollut olemassa jonkinlainen havainto siitä kätketystä voimasta, joka on läsnä asioitten kulussa ja ihmiselämän tapahtumissa, usein jopa tietoisuus korkeimmasta jumaluudesta tai vieläpä isästä. Tämä havainto ja käsitys täyttää heidän elämänsä syvällä uskonnollisella merkityksellä. Kehittyviin kulttuureihin liittyneet uskonnot pyrkivät täsmällisemmin käsittein ja kehittyneemmällä kielellä vastaamaan samoihin kysymyksiin. Niin tutkivat ihmiset hindulaisuudessa jumalallista salaisuutta ja ilmaisevat sen myyttien tyhjentyvät rikkauksilla ja syvällisillä filosofisilla pyrkimyksillä. Askeettisesti eläen tai syvällisiin mietiskelyihin vaipuen tai myös hakeutumalla täynnä rakkautta ja luottamusta Jumalan puoleen he etsivät vapautusta ihmiselämän ahdistuksista. Buddhalaisuus monissa eri muodoissaan tunnustaa tämän muuttuvan maailman ehdottoman riittämättömyyden ja opettaa tietä, jota kulkien hurskassydämykset ja luottavaiset ihmiset kykenevät joko saavuttamaan täydellisen vapautumisen tilan tai – tapahtui se sitten omin neuvoin tai ylhäältä tulleen avun turvin – tavoittamaan korkeimman valaistumisen asteen. Samoin yrittävät muutkin maailmassa esiintyvät uskonnot eri tavoin kohdata ihmissydämen levottomuuden tarjoamalla tietä, eli oppeja, elämänsääntöjä ja pyhiä riittejä.

Katolinen kirkko ei hylkää mitään siitä, mikä näissä uskonnoissa on totta ja pyhää. Vilpitöntä kunnioitusta tuntien se tarkastelee näitä toiminta- ja elämäntapoja, säännöksiä ja oppeja, jotka – vaikka ne poikkeavatkin monessa kohdassa siitä, mitä se itse uskoo ja opettaa – monesti tuovat mukanaan säteen siitä totuudesta, joka valaisee kaikki ihmiset. Taukoamatta se kuitenkin julistaa ja sen tuleekin julistaa Kristusta, joka on ”tie, totuus ja elämä” (Joh. 14:6), josta ihmiset löytävät uskonnollisen elämän täyteyden ja jossa Jumala sovitti kaiken itsensä kanssa.[4]

Niin Kirkko kehottaa lapsiaan viisaasti ja rakkautta osoittaen, keskustelujen tietä ja yhteistyössä muiden uskontojen kannattajien kanssa sekä todistamalla uskosta ja kristillisestä elämästä antamaan tunnustuksen niille hengellisille ja moraalisille aineksille samoin kuin niille yhteiskunnallis-sivistyksellisille arvoille, joita he niistä löytävät, sekä säilyttämään ja edistämään niitä.

3. Kunnioittavasti Kirkko tarkastelee myös muslimeja, jotka palvovat yhtä ainoata Jumalaa, elävää ja itsessään olevaa, armahtavaista ja kaikkivaltiasta, taivaan ja maan Luojaa,[5] joka on puhunut ihmisille. He pyrkivät koko sielullaan alistumaan hänen kätkeytyihinkin päätöksiinsä, niin kuin alistui Jumalan tahtoon Abraham, johon islamin usko mielellään vetoaa. Vaikka he eivät tunnusta Jeesusta Jumalaksi, he kuitenkin kunnioittavat häntä profeettana ja pitävät kunniaa hänen neitseellistä äitiään Mariaa, jonka puoleen he toisinaan hartaasti kääntyvät. Lisäksi he odottavat tuomion päivää, jona Jumala herättää ja palkitsee kaikki ihmiset ansionsa mukaan. Sen tähden he pitävät suuressa kunniaa moraalista elämää ja kunnioittavat Jumalaa erityisesti rukouksin, almuin ja paastoten.

Koska vuosisatojen kuluessa kuitenkin on syntynyt monia kiistoja ja vihollisuuksia kristittyjen ja muslimien välillä, pyhä kirkolliskokous kehottaa kaikkia unohtamaan menneet, pyrkimään vilpittömästi keskinäiseen yhteisymmärrykseen sekä yhdessä varjelemaan ja edistämään sosiaalista oikeudenmukaisuutta, moraalisia arvoja sekä rauhaa ja vapautta kaikkien ihmisten hyväksi.

4. Kirkon salaisuutta tutkiessaan pyhä kirkolliskokous muistaa sidettä, joka yhdistää Uuden liiton kansan hengellisesti Abrahamin sukukuntaan.

Kristuksen Kirkko tunnustaa, että Jumalan pelastus-salaisuuden mukaisesti sen uskon ja valituksen tuleminen alkujuuret löytyvät jo patriarkoilta, Moosekselta ja pro-

feetoilta. Se tunnustaa, että kaikki kristityt, jotka ovat Abrahamin lapsia uskon tähden,[6] ovat saaneet kutsumuksensa tämän patriarkan kutsumisessa ja että Kirkon pelastus on kätkeytin merkein ilmaistu valitun kansan vaelluksessa orjuuden maasta. Sen tähden Kirkko ei voi unohtaa, että se sai Vanhan testamentin ilmoituksen tämän kansan välityksellä, kansan, jonka kanssa Jumala sanomattomassa armossaan näki hyväksi solmia Vanhan liiton, ja että se saa ravintonsa sen hyvän oliivipuun juurista, johon pakanoiden muodostama villi oliivipuun oksastettu.[7] Kirkko uskoo, että Kristus, meidän rauhamme, on ristillään sovitannut juutalaiset ja pakanat ja itsessään tehnyt nämä molemmat yhdeksi.[8]

Kirkko pitää niin ikään aina mielessään apostoli Paavalin sanat sukunsa jäsenistä: heidät ”Jumala on ottanut lapsikseen ja heille hän on antanut kirkkautensa. Heidän kanssaan hän on tehnyt liitot, heille hän on antanut lain, jumalanpalveluksen ja lupaukset. Heidän ovat kantaisät, heistä on Kristus ihmisenä lähtöisin” (Room. 9:4-5), Neitsyt Marian poika. Se muistaa myös, että apostolit, Kirkon perustus ja tukipylväät, sekä useimmat niistä ensimmäisistä opetuslapsista, jotka julistivat Kristuksen evankeliumia maailmalle, polveutuivat juutalaisten kansasta.

Niin kuin pyhä Raamattu todistaa, Jerusalem ei tuntenut etsikkoaikaansa[9] eikä suuri osa juutalaisista ottanut vastaan evankeliumia, monet vieläpä vastustivat sen levittämistä.[10] Silti juutalaiset apostoli Paavalin todistuksen mukaan yhä ovat Jumalalle erittäin rakkaita isien tähden, sillä hän ei ota takaisin armolahjojaan eikä kutsuaan.[11] Yhdessä profeettojen ja saman apostolin kanssa Kirkko odottaa sitä päivää, jonka yksin Jumala tuntee ja jona kaikki kansat yhteen ääneen rukoilevat Herraa ja ”palvelevat häntä yksimielisesti” (Sef. 3:9).[12]

Koska siis kristittyjen ja juutalaisten yhteinen hengellinen perintö on niin runsas, tahtoo pyhä kirkolliskokous edistää ja suosittaa keskinäistä tuntemusta ja arvontoa,

jotka ennen kaikkea ovat raamatullisten ja teologisten tutkimusten sekä veljellisen vuoropuhelun tulos.

Vaikka juutalaisten viranomaiset ja heidän kannattajansa vaativat Kristuksen kuolemaa,[13] ei hänen kärsimyksensä tapahtumia silti voi panna erotuksetta kaikkien silloin eläneiden juutalaisten eikä nykyistenkään juutalaisten syyksi. On kyllä totta, että Kirkko on Jumalan uusi kansa, mutta silti ei juutalaisia saa sanoa Jumalan hylkäämiksi ja tuomitsemiksi, ikään kuin se kävisi ilmi pyhästä Raamatusta. Sen tähden on kaikkien huolehdittava siitä, ettei kukaan uskonnonopetuksen yhteydessä tai julistaessaan Jumalan sanaa opeta sellaista, mikä ei ole sopusoinnussa evankeliumin totuuden ja Kristuksen hengen kanssa.

Kirkko tuomitsee kaikki ihmisiin kohdistuvat vainot. Muistaen juutalaisten kanssa yhteisen perintönsä ja evankeliumin hengellisen rakkauden elähdyttämänä – eikä poliittisten syiden tähden – se valittaa kaikkea vihaa, vainoa ja antisemitismiä juutalaisia vastaan kaikkina aikoina ja kenen tahansa taholta.

Sitä paitsi Kristus on, kuten Kirkko aina on opettanut ja yhä opettaa, vapaaehtoisesti, kaikkien ihmisten syntien tähden, ottanut kantaakseen kärsimyksensä ja kuolemansa loputtomassa rakkaudessaan, jotta kaikki saavuttaisivat pelastuksen. Siten on Kirkon saarnatehtävänä julistaa Kristuksen ristiä Jumalan kaiken käsittävän rakkauden merkinä ja kaiken armon lähteenä.

5. Me emme todella voi huutaa avuksemme Jumalaa, kaikkien Isää, jos kieltäydymme kohtelemasta veljenä yhtäkään ihmistä, joka on luotu Jumalan kuvaksi. Ihmisen suhde Isään Jumalaan ja hänen suhteensa ihmisveljiin ovat niin läheisesti yhteen kuuluvia, että Raamattu sanoo: ”Joka ei rakasta, ei tunne Jumalaa” (1. Joh. 4:8). Siten häviää pohja jokaiselta teorialta tai käytännöltä, joka tuo ihmisten tai kansojen välille ihmisarvoa ja siitä johtuvia oikeuksia loukkaavan erottelun.

Kirkko hylkää siis kaiken ihmiseen kohdistuvan syrjinnän, kaiken rotuun tai ihonväriin, säätyyn tai uskontoon perustuvan vainon, koska se sotii Kristuksen tahtoa vastaan. Ja niin pyhä kirkolliskokous apostolien Pietarin ja Paavalin sanoihin yhtyen vetoaa vakavasti kristittyihin, jotta nämä vaeltaisivat nuhteettomasti pakanoiden keskuudessa (1. Piet. 2:12) ja ylläpitäisivät, jos mahdollista, omalta osaltaan rauhaa kaikkien ihmisten kanssa,[14] niin että he todella ovat taivaallisen Isän lapsia.[15]

Tämän julistuksen kokonaisuudessaan ja yksityiskohdissaan ovat kirkolliskokouksen isät hyväksyneet. Ja sen apostolisen vallan nojalla, jonka olemme saanut Kristukselta, me yhdessä kirkolliskokouksen isien kanssa hyväksymme, vahvistamme ja säädamme niin Pyhässä Hengessä ja määräämme, että Jumalan kunniaksi julistetaan sitä, minkä kirkolliskokous on säätänyt.

Roomassa, pyhän Pietarin istuimen luona,
lokakuun 28. päivänä 1965

Minä Paavali, katolisen Kirkon piispa

(kirkolliskokouksen isien allekirjoitukset)

VIITTEET

- 1 Vrt. Ap.t. 17:26.
- 2 Vrt. Viis. 8:11; Ap.t. 14:7; Room. 2:6-7; 1. Tim. 2:4.
- 3 Vrt. Ilm. 21:23-24.
- 4 Vrt. 2. Kor. 5:18-19.
- 5 Vrt. Gregorius VII, Kirje XXI Anzarille (Nacir), Mauretanian kuninkaalle: PL 148, 450ss.
- 6 Vrt. Gal. 3:7.
- 7 Vrt. Room. 11:17-24.
- 8 Vrt. Ef. 2:14-16.
- 9 Vrt. Luuk. 19:44.
- 10 Vrt. Room. 11:18.
- 11 Vrt. Room. 11:28-29; Vatikaanin II kirkolliskokous, dogmaattinen konstituutio Lumen gentium: AAS 57 (1965), 20.
- 12 Vrt. Jes. 66:23; Ps. 65:4; Room. 11:11-32.
- 13 Vrt. Joh. 19:6.
- 14 Vrt. Room. 12:18.
- 15 Vrt. Matt. 5:45.